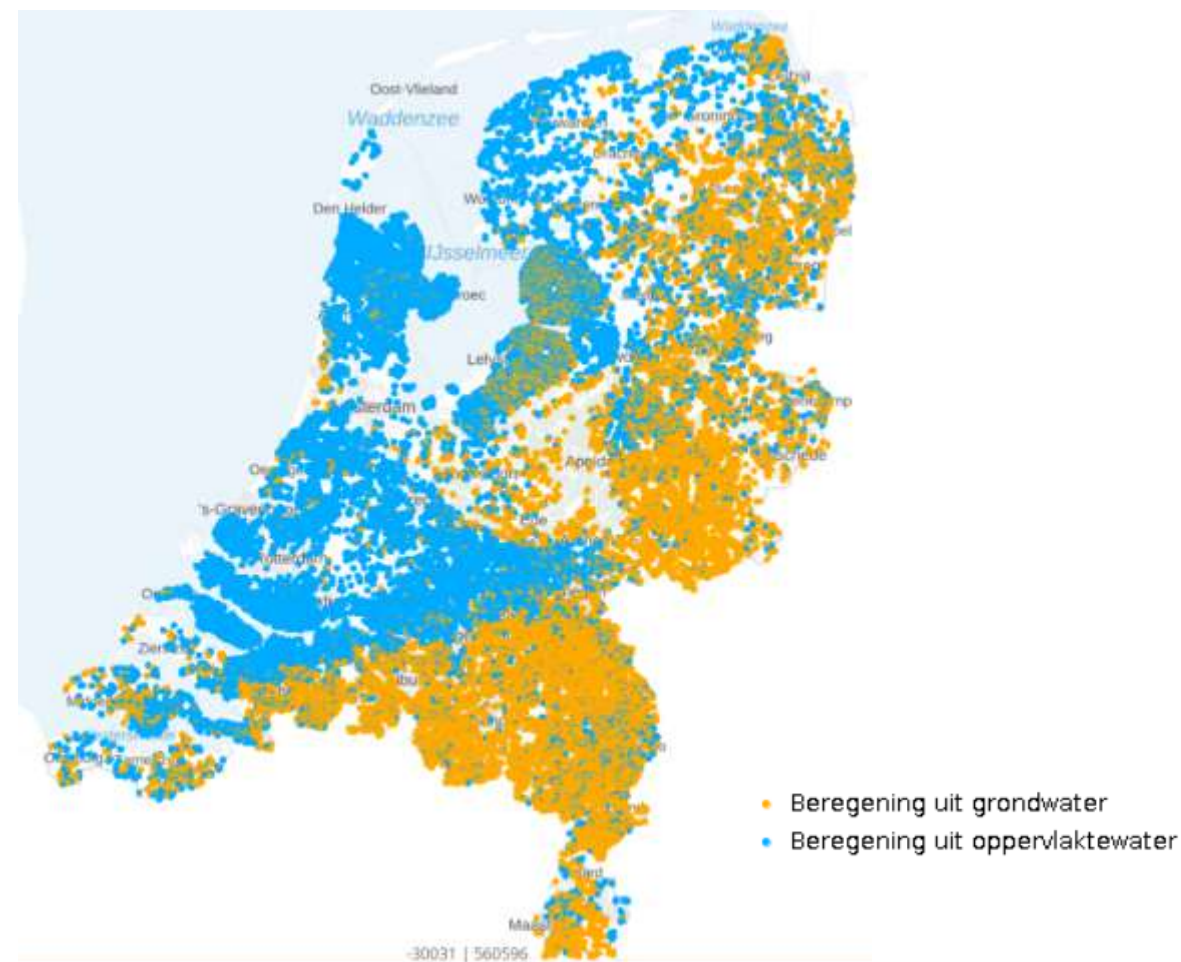

GRONDWATER- ONTTREKKINGEN

September 2023

Unie van Waterschappen

Eric Gloudemans en Eveline Reynhout

**OVERZICHT
GRONDWATERONTTREKKINGEN**
PROVINCIES EN WATERSCHAPPEN

Januari 2021

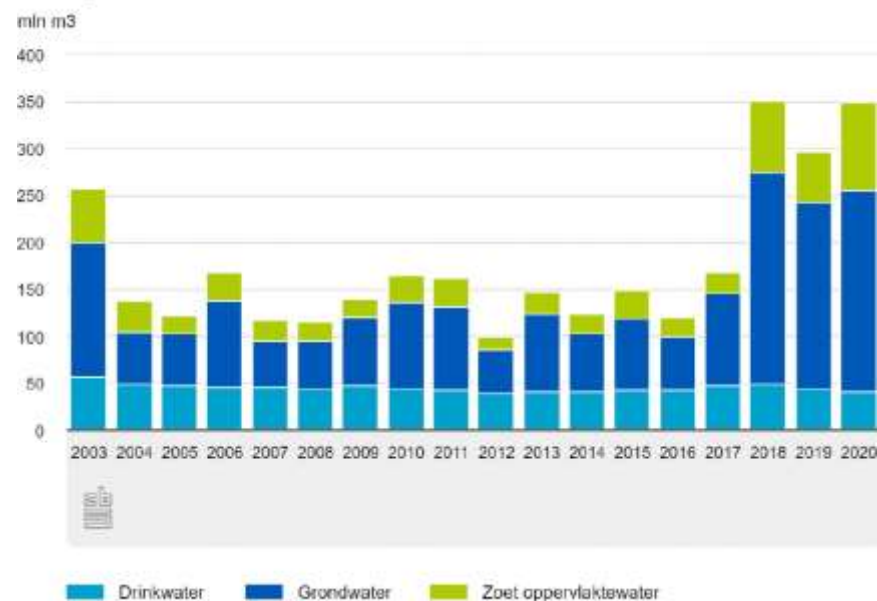

Grondwateronttrekkingen

- Grote, diepe onttrekkingen (drinkwater, industrie, bodemenergie) vallen onder bevoegdheid provincies en kennen een vergunningsplicht
- Overige onttrekkingen (landbouw, particulieren) vallen onder bevoegdheid waterschappen en kennen veelal een meldingsplicht en een beperkte meetregistratie
- Beregening uit grondwater speelt met name op hoge zandgronden in Oost en Zuid Nederland. Flinke toename sinds droogte 2018 (aantal én volume)
- Kleine onttrekkingen (particulieren) zijn vrijgesteld van meldingsplicht. Geen goed beeld, maar vermoedelijk ook een sterke toename sinds 2018

Aandeel grondwateronttrekkingen

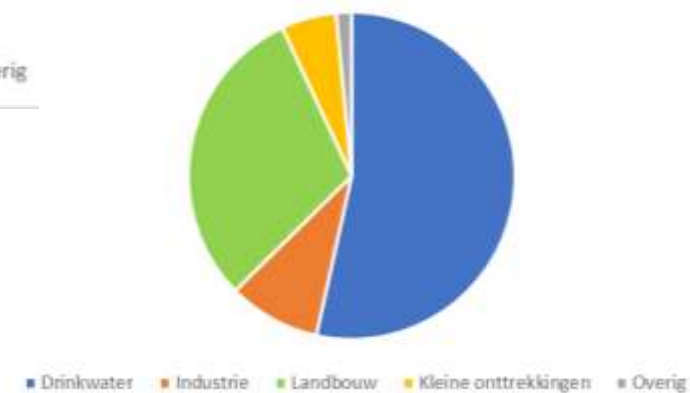
Watergebruik landbouwsector

Aandeel grondwateronttrekkingen

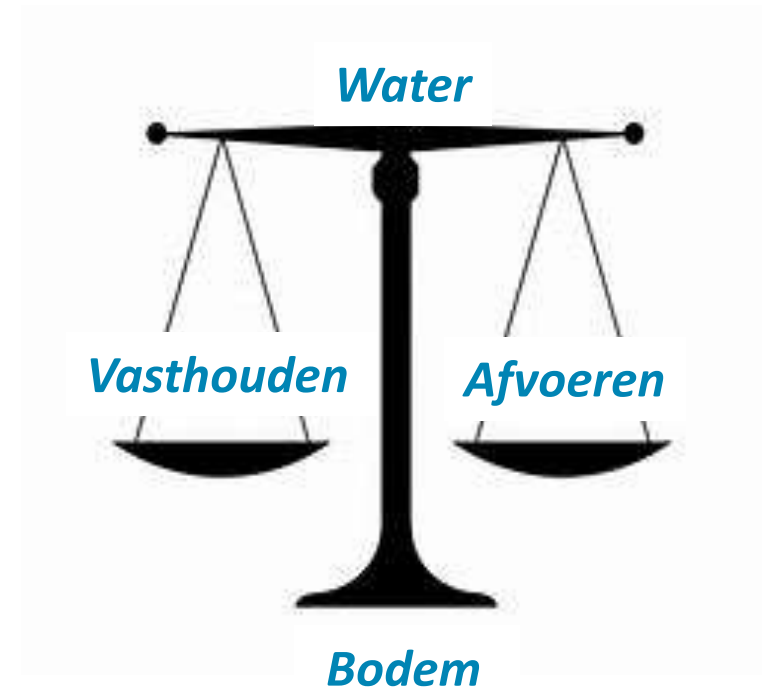

Aandeel grondwateronttrekkingen (droge zomer)

Watervoorraad beschermen, systeem in balans brengen

- Robuust watersysteem met meer ruimte voor water (om wateroverlast en tekorten tegen te gaan)
- Meer water vasthouden, vergroten sponswerking bodem en haarvaten (watervoorraad vergroten)
- Water besparen en alternatieve bronnen benutten (watervraag/gebruik verminderen)
- Functies, inrichting en gebruik afstemmen op watersysteem (water en bodem sturend)

Keuzes Water en Bodem Sturend (november 2022)

- Voldoende water:
 - Keuze: Omvang van alle grondwateronttrekkingen wordt in beeld gebracht om een robuust grondwatersysteem te kunnen realiseren.
 - Maatregel: Meet- en registratieplicht is onderdeel van de NPLG gebiedsprocessen. Provincies stellen een plafond vast voor grondwateronttrekkingen.
- Hoge zandgronden:
 - Keuze: Grondwateronttrekkingen rond Natura 2000-gebieden worden beperkt.
 - Maatregel: Maatregelen voor herstel grondwatersysteem worden opgenomen in de gebiedsplannen van het NPLG. Provincies ontwikkelen een regionale voorkeursvolgorde voor het gebruik van grondwater.

Goed zicht op grondwater en onttrekkingen

- Unievisie op Grondwater (maart 2023):

*Toename aantal grondwateronttrekkingen, stijgende watervraag, druk op de grondwater-voorraad en beperkte zicht op onttrokken hoeveelheden zijn aanleiding voor waterschappen om de **registratie van grondwateronttrekkingen te verbeteren**. Dit geldt met name voor de onttrekkingen voor beregening van de landbouw, waarvan de hoeveelheden deels worden geregistreerd en voor de zogenaamde kleine onttrekkingen waar geen vergunnings- of meldingsplicht voor geldt.*

*Ook willen de waterschappen de (cumulatieve) **effecten van grondwateronttrekkingen** beter in beeld brengen en **onderzoeken** wat de invloed van de onttrekkingen is op de grondwaterstanden en grondwatervoorraad in een gebied. Deze inzichten worden gebruikt om de bestaande beleidsregels voor grondwater en beregening waar nodig aan te passen en te onderzoeken hoe de druk op de grondwatervoorraad kan worden verminderd en het grondwatersysteem duurzaam in balans blijft.*

Gesprek over meldingsplicht grondwateronttrekkingen

- Aanleiding: terugkerende droogte/verdroging en motie in Tweede Kamer:
verzoek om een landelijke vergunnings- en meldingsplicht te onderzoeken en bij overwegend positieve onderzoeksresultaten zo snel mogelijk een landelijke vergunnings- dan wel meldingsplicht in te stellen voor alle onttrekkingen.
- Advies van achterban:
 - Als waterschappen zelf regie houden op regelgeving
 - Voorkomen dat er een landelijke plicht komt zonder ruimte voor maatwerk
 - Initiatief Noord-Brabant als pilot
 - Maak afspraken over gebruik debietmeters
 - Is voor kleine onttrekkingen een goede communicatie effectiever?

Vragen bij meldings/vergunningsplicht

- Verplicht of vrijwillig?
- Landelijk of alleen in regio's waar relevant?
- Voor alle onttrekkingen of met een (uniforme) ondergrens?
- Als onderdeel van een Waterbedrijfsplan?
- In combinatie met aanbrengen van debietmeters?
- Ook een meldingsplicht voor slaan van grondwaterputten?
- Welke voorwaarden en beperkingen moeten aan onttrekkingen worden verbonden?
- Vanuit WaBos onderdeel van provinciale gebiedsplannen van het NPLG?
- Liever een meldingsplicht dan een vergunningplicht?

Overwegingen meldings/vergunningsplicht

Regionale verschillen in
doel, wensen en behoeften

Communicatie en
bewustwording voor kleine
onttrekkingen effectiever?

VTH

- hoe blijft het doelmatig en uitvoerbaar?
- gering effect maar hoge administratieve last
- naleving is moeilijk handhaafbaar
- gevolg voor fte?

DOEL

Bescherming
watervoorraad +
zicht op
onttrekkingen

Kans

Meldingsplicht lijkt mee te vallen
in de uitvoering WS Brabant-pilot?

Omgevingswet

Zegt: regel via algemene regels en
zo min mogelijk via vergunningen

Juridisch

Onttrekkingen vallen onder
decentrale regelgeving; regels
verschillen per waterschap en zijn
in lijn met de Waterwet en de
provinciale verordeningen